

## ป่าแห่งเจียงฮาย

### เอามาขายเส้นล่อน

### คำบอกคนล้านนา

เมืองล้านนาสมัยก่อน ทะเลสาบน้ำจืดที่กว้างขวางเป็นที่อยู่อาศัยของบรรดาสัตว์น้ำหลากหลายพันธุ์โดยเฉพาะปลาน้ำจืดอาศัยอยู่ในกว๊านพะเยาของเมืองเชียงราย (ก่อนที่จะแยกเป็นจังหวัดพะเยา) ผู่งปลาที่มีมากมายจนผู้คนนำมาตากเป็นปลาแห้ง(ปลาย่าง) จำหน่ายทั่วไปในเมืองล้านนาจนเป็นที่ขึ้นชื่อว่า ป่าแห่งเจียงฮาย

ผู้คนที่มียุอายุเลยวัยห้าสิบในปัจจุบัน (พ.ศ.2546) คงเคยได้ยินคำว่า ป่าแห่งเจียงฮาย เอามาขายเส้นล่อน หรือเส้นล่อน โดยเฉพาะช่างชอ จะนำมาชอถ้องโต้ตอบกัน จนเป็นที่เคยชินกับหู ทำให้ชาวบ้านทั่วไปนำเอามาบอกต่อๆกันเป็นที่ชินหู หากจะว่าไปแล้วเหมือนหนึ่งคำบอกที่เป็นตำรา การทำอาหารของคนพื้นบ้านล้านนาเลยทีเดียวน

แม่ฮุยเตี้ยง ผู้เป็นแม่ค้าอาหารพื้น

บ้าน ท่านบอกว่า “ผู้เฒ่าผู้แก่มักจะซื้อเอาป่าแห้งหรือปลาแห้งเจียงฮาย (เซียงราย) มาเก็บไว้เพื่อนำมาใส่กับแกงจืด (จืดเส้น) เพราะป่าแห้งเจียงฮายเป็นปลาที่อร่อย มาจากกว๊านพะเยาน่าเสียดายปัจจุบัน ป่าแห่งเจียงฮายไม่ค่อยมีให้พวกเราได้ซื้อกินเหมือนเมื่อก่อน”

การค้าขายสินค้าสมัยก่อน ส่วนมากอาศัยวัวต่าง เดินทางข้ามห้วยข้ามดอย นำสินค้ามาแลกเปลี่ยน ซื้อขายกันตามหมู่บ้าน ในเมืองล้านนา หากเป็นการค้าขายทางน้ำส่วนมากอาศัยแม่น้ำปิงขึ้นล่องค้าขาย ตามหัวเมืองแถวลุ่มแม่น้ำ

ป่าแห่งเจียงฮาย(เซียงราย) เป็นสินค้าที่บ่งบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ ของทรัพยากรหรือสินในน้ำของดินแดนล้านนา ในสมัยก่อนผู้คนร่วมกันอนุรักษ์หากินแบบชาวบ้าน หากได้ปลานำมาตากแห้ง ส่งเป็นสินค้าทั่วไป รายได้ทำให้พออยู่พอกิน ผู้คนในเมืองล้านนาที่อาหารประเภทโปรตีนรับประทานกันถ้วนหน้า

กว๊านพะเยาเสมือนทะเลสาบน้ำจืดที่อุดมในอดีตที่นำฟื้นฟูให้กับสภาพเดิม เพราะ



นอกจากจะมีปลาเลี้ยงผู้คนในดินแดนล้านนาแล้ว ยังจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ดี เป็นที่พักผ่อนของผู้คน เหมือนเมื่อก่อน เท่าที่เห็นปัจจุบันมีการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบๆกว๊าน แต่ยังมีภารกิจเศษขยะลงในกว๊านอยู่ทุกวัน น่าเห็นใจทางการที่กำลังปรับปรุงพัฒนากว๊าน



★ กว๊านพะเยาแหล่งปลาที่นำมาตากแห้ง ที่เรียกกันว่า ป่าแห่งเจียงฮาย.

พะเยา

แม้ว่า กว๊านพะเยาปัจจุบันได้แยกมาอยู่กับจังหวัดพะเยา แต่คำบอกของคนล้านนาที่เกี่ยวข้องกับคำว่า ป่าแห่งเจียงฮาย (ปลาแห้งเซียงราย) ยังคงสืบทอดผู้คน ปัจจุบันโดยเฉพาะพ่อครู แม่ครูช่างชอ ยังนำเอามาเป็นแม่แบบหรือต้นฉบับให้ลูกศิษย์ได้เอามาท่อง ผึกหัดในการชอพื้นเมือง

เด็กๆหรือเยาวชนในปัจจุบันได้ยินคำว่า ป่าแห่งเจียงฮาย เมื่อได้อ่านเรื่องนี้คงเข้าใจกันบ้างละนะครับส่วนคำว่าเส้นล่อน ก็คือวันเส้น สีขาวๆนั่นเอง

ถ้อยคำบางครั้งก็สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตที่สมบูรณ์ในอดีต ที่พวกเราควรนำมาฟื้นฟูพัฒนาชีวิตอยู่ในปัจจุบันอย่างมีความสุข

**แหล่งข้อมูล**      **สัมภาษณ์แม่ฮุยอดีตแม่ค้าอาหารพื้นเมืองอายุ 78 ปีจำนวน 1 คน**  
**ภาพกว๊านพะเยา แหล่งที่อยู่ปลา ซึ่งเคยมีชื่อว่า ป่าแห่งเจียงฮาย**  
**โดย นิคม พรหมมาเทพย์**